

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Die Handschriften der Badischen Landesbibliothek in Karlsruhe

Die Reichenauer Handschriften - Die Papierhandschriften. Fragmenta.
Nachträge

Badische Landesbibliothek

Wiesbaden, 1971

Aug. pap. 103

[urn:nbn:de:bsz:31-8364](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-8364)

Explicit prima pars summe de virtutibus Gwilhelmi Episcopi Parisiensis Deo gracias etc. anno 867°

215, 1 Fides est prima vita anime

Nonus Post hec autem aggrediemur Cum dei adiutorio partis huius prime de virtutibus et motibus Partem secundam... (294, 1)... Michi autem applaudunt et blandiuntur et obsequia sua gratissima et officiosissima sicut supra exposuimus etc. deo gracias = I p. 191 B—260 B.

Explicit secunda pars huius operis feria .2^a in 6^l. post vincula Petri anno. 867°

Iste liber est magistro Iohanni Spenlín

Gemalte Initiale 2, 1, sonst nur rote.

Schild Wilhelmus Parisiensis de fide et legibus de ~~fide~~ et virtutibus. et vicijs. et laude virtutum. Vgl. Ziegelbauer I p. 576.

Alte Signatur 29 / 2

Holzdeckel mit grauem Leder überzogen, vorn und hinten je 5 Buckeln; die 2 Spangen abgerißen.

+

103. 355 f. (2 c., 31—40 l.) 281 X 215, a. 1441.

Pergament f. 8. 9. 17. 18. 26. 27. 35. 36. 44. 45. 53. 54. 62. 63. 71. 72. 80. 81. 89. 90. 98. 99. 107. 108. 116. 117. 125. 126. 134. 135. 143. 144. 152. 153. 161. 162. 170. 171. 179. 180. 188. 189. 197. 198. 206. 207. 215. 216. 224. 225. 233. 234. 242. 243. 251. 252. 260. 261. 269. 270. 278. 279. 287. 288. 296. 297. 305. 306. 314. 315. 323. 324. 332. 333. 341. 342. f. (1.) 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8 | 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17; 18

—269 = 14 Novenionen;

x. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278 | 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. x. 287;

288—341 = 3 Novenionen;

342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349 | 350. x. 351. x. 352. 353. 354. 355.

Isidori Etymologiae.

f. 1, 1 (I)sidorus prouincie Betice Spalensis ecclesie episcopus Leandri successor atque germanus... (1' 2)... sana doctrina prestancior cunctis copiosis operibus karitatis amen (Rand explicit (Braulionis) prologus)

In nomine sancte trinitatis Incipit liber Ethimologiarum bati Isi-

Die Reichenauer Handschriften. II.

dori episcopi ut ualeas que requiris cito in hoc corpore invenire... et liber Decimus de 1^{ba} mubg (für quibusdam nominibus) per alfabatum distinctis

[N^o tabule aliorum librorum scripte sunt posterius in presentis libri XI]
2, 1 Domino alfo (statt meo) et dei seruo Braulioni episcopo Ysidorus En tibi... sicut extat conscriptum stilo maiorum Explicit p̄teracio (für prefacio)

Rand Inci^t prefa(cio) in libro ethimoligiarum und Incipiunt ca^{1a})
DE disciplina et arte... (2, 2)... (D)E hystoria | Epliciant capte
(Rand Inci^t liber primus ethi(mologi)arum beati Ysodori epi ca^a de disciplina et arte

(D)isciplina a discendo nomen accepit... (23' 2)... quia contra naturam sunt Finitus liber primus

(o)mnis constructio ex substancia... (25, 1)... ut in presenti loco septuagesies septies non amplius sunt quam simpliciter

(r)etorica Est benedicendi sciencia in ciuilibus questionibus sistens et eloquencie copia... (25, 2)... quod est aliquid persuadere (Migne LXXXII c. 125 A) Inuencio est excogitacio rerum uerarum... (25' 2) ... In deliberacione quid honestum et utile sit consideratur

Dictum autem iudiciale... (26, 2)... sed eciam commune in plurimis inuenitur = Migne c. 125 B—126 A (am r. Rande Albinus [dieser Name oft wiederkehrend] de locis controuersarium)

(P)lenaria causa. vnde habet circumstancias... (32, 2)... agnoscat (Rand Albinus) | gEnera causarum sunt quinque (32' 1) Honestum admirabile... implicata = Migne c. 128 A—B.

Aliquando igitur perspicue oracio exordiri debet... (32' 2)... auctoritatem

Albinus | nArracio autem tota pro nobis est... (37, 2)... una (am Rande huc usque Albinus, abhinc Ysidorus

sYllogismus Grece Latine argumentacio... (38' 1) claudantur = Migne c. 128 B—130 B.

Ysidorus | cAtascepha. est confirmacio propositae rei... (39, 2)... pars cause est propositum = Migne c. 131 C—133, 1. Dann wieder abwechselnd Albinus und Ysidorus... (44, 1)... ut aliud interim nos permittant dicere c. 140, 1.

Explicit de retorica.

Hisidorus | dIalectica est disciplina ad dissereudas... (45, nur 1 col. und 7 l.)... distribuuntur = c. 140 A—141 C, am r. Rande huc usque Hysidorus abhinc Albinus

Que res tam preclare et tam nobiles sunt... Hec sunt uirtutes
 Sciencia ueri(ta)s amor bonitas

45'1 Virtus est animi habitus... (46, 1)... honesta cura seruatur

Yscibrus | Loicam que rationalis uocatur... (46' 1)... utilitas ad-
 ministratur = c. 141 C—142 D.

(Am l. Rande De speciebus dya(lecti)ce | Ysidorus) sPecies dialetice
 sunt principales V°... (47, 2)... alia multa

Albinus | pRoprium est... (48, 1)... animal genus est

Ysagogas aut ex Greco... Boecius edidit = c. 143 D.

Ysidorus | (S)Ecuntur Aristotilis categoriæ (auch mit Albinus ge-
 mischt)... (59' 2)... terciū nichil habet = c. 143 D—154 C.

Explicit liber secundus

qVeritur apud philosophos... (64' 2)... predicabuntur

65 Inci(pi)t liber 3° prefa(cio) de 4or sapientibus disciplinis

(M)atematica Latine dicitur doctrinalis sciencia... possint contendi
 sequitur de uocabulo aris^{ce} disci(pli)ne

65, 2 aRismetica est disciplina numerorum... (78, 1)... et in su-
 perna · contempla(cio)ne collocarent

78, 2 Inci(pi)t lib(er) 4° ca^o I de medicina

(M)E(me *ausgestrichen*)dicina est que corpus uel tuetur uel re-
 staurat salutem... (84, 1)... corpus curatur

Explicit liber quartus etc.

84 (nur 1 col.) cOrpus igitur hominis ex IIIJ humoribus constitu-
 tum est... (86' 2)... ad oppinionem bonam. uel malam peruenerunt

89, 1 Liber quintus de legibus I de auctoribus legum | ( ) Gentis
 Hebreæ Primus omnium... (95, 2)... per naturam concessum est (c. 214 B)

Quod autem serpente gallo et simia... monstrum est patricida.

Incipiuntur leges Romane | ( ) in testamento tutorem (95' 1) filijs
 uel nepotibus... (115' 1)... Et sic rapina in mobilibus inuasio in immobilibus

Incip(i)t liber de temporibus Ysidorus abhinc ca^o de cronice uo-
 (cabu)lo | . cRonica Grece dicitur que Latine (115' 2) temporum series...
 (119' 1)... Quarum decursus per generationes et regna inspicitur (c. 223 C)

De descriptione | pVtent neque pauimenta aliqua (c. 240 B)...
 (128' 2) .. Sacra igitur res de rebus execrandorum fiebat Explicit liber 6us

Inci(pi)t liber 7us ca^o I de deo | (B)eatissimus Iheronimus (129, 1)

uir... (147, 2)... qui miscbatur populo dei Grecum est. Explicit liber
 septimus

Incipit liber 8us ca^o I de ecclesia et synagoga | (e)cclesia Grecum
 est... (162, 2)... lenis incedas

Incip(i)t liber 9us de lingwis gentibus (162' 1) (L)ingwarum diuersitas ... (177' 2) ... germani germane (c. 359, l. 4)

vIr sexum (c. 363 D) ... (179, 2) ... in tutela existere Explicit liber nonus
(I)ncipit liber decimus etc. (o)Rigo quorundam nominum .i. unde ueniant non pene omnibus patet Proinde quedam noscendi gracia huic operi inter iecimus

(L)icet origo ... (192, 2) ... pressores Explicit liber decimus partis prime feliciter Deo gracias etc.

[Am r. Rande Tabula libri XI 12 13 14 1<5> 16 17 18 19 2<0>
Tabule precedenciu<m> librorum habentur ini(cio) primi libri]

Liber XI .i. De homine et partibus eius ... (193, 1) ... Liber XX .i. De mensis et escis ... (193, 2) ... xv De instrumentis equorum
natura dicta ... (206, 1) ... minabitur unca. Explicit liber vndecimus | Incip(i)t liber XII ca^o | de peccoribus iumentis

206, 2 (O)mnibus animantibus ... (226' 1) ... nisi gutur explicit liber XII^{us}

Inci(pi)t liber 13us | In hoc libello ... (240, 2) ... significare futura. Explicit liber tercius decimus

(T)erra est in media ... (256, 2) ... quod anime huic ibi ferantur = lib. XIV.

(D)E auctoribus ... (268, 2) ... magaria uero sunt tuguria = lib. XV.

(L)atericij parietes ... (269, 2) ... De uaporatis enim regionibus corruptele nascuntur

(A)ger Latine appallare dicitur ... (271' 1) ... agnoscantur Explicit lieber quintus decimus Incipit liber 16us ca^o primo (de pluuijs *ausgestrichen*) de pulueribus

271' 2 (P)vluis d(i)ctus ... (289' 1) ... cenix est = lib. XVI.

(R)erum rusticarum ... (308' 2) ... Huius genera sex | Explicit liber Septimus decimus

309, 1 (P)rimus bella. intulit ... (321, 2) ... conlusoribus prebent | Explicit liber decimus 8us

321, 1 (A)rcium quarundam ... (339' 2) ... quasi colligie

340, 1 (P)rimus Dedalis .. (349' 2) ... ut uis morbi ignis ardore siccetur Expliciunt libri Beatissimi Ysidori Spalensis episcopi etc. finitus liber infra 3^{am} et 2^{am} horas anno etc. 1441 feria 5ta post Urbanum

Die Vorlage hatte Figuren; vgl. f. 230^r sequitur fi(gur)a und 240^v sequitur figura.

Schild Ysidorus ethimologiarum

Alte Signatur 2

Holzdeckel mit braunem Leder überzogen; von je 5 Buckeln vorn und hinten 3 erhalten.

+

104. 333 f. (1 c., 26—34 l.) 289 X 190, a. 1598—1600.

f. 1—168 = 21 Quaternionen; 169. 170. 171; 172—175 = 1 Binio;
176—271 = 12 Quaternionen; 272. 273. 274. 275 | 276. 277. 278. x;

279—286 = 1 Quaternio; 287; 288—301 = 1 Septenio; 302—317 =
1 Octonio; 318—331 = 1 Septenio; 332 | 333.

Collegia Ingolstadensia.

f. 1 Commentarius in Institutiones Iustiniani Imperatoris, traditus à Nobili et Clarissimo Domino Hyeronimo Rathio Arnoldo († 1625), Professore Ordinario. Exceptus In catholica et celeberrima Academia Ingolstadiensi à Christophoro Gebhardo Köberle Juris utriusque studioso. Anno reparatæ salutis Millesimo Quingentesimo Nonagesimo Octauo.

2 In Institutiones Juris Præfatio. | Quia Imperator noster... (154')
...Et sic Deo Opt. Max. annuente sub finem huius anni rursus Instit. Imperialibus Finis sit impositus. Laus Superis.

155 Quæstiones. Ex Institutionibus Juris. Authore Huberto Gyphamio († 1609) J. V. D. nec non Professore Ordinario. (Rand Apud Ingolstadienses.)

Quot sunt Libri Juris Ciu.? Quatuor... (175')... Intelliguntur. Finis. C. | A. G. | M. Omnia ad Maiorem Dei Deiparæq. Virginis Mariæ gloriam. K.

176 Tractatus. De Testamentis Ordinandis.

In nomine Domini 99. 4. Junij. | Quam copiosa ultimarum voluntatum sit materia... (216')... Finis huius Tituli, simul et Anni reparatæ Salutis M. Q. Nonagesimi Noni.

217 De Liberis et Posthumis Hæredibus Instituendis vel exhærendis titulus secundus Libri viges octavi (Dig. XXVIII 2)...

227' De Iniusto Rupto, et irrito facto testamento. Titulus tertius Libri 20ctavi (Dig. XXVIII 3)...

233 De hiis quæ in testamento delentur, inducuntur, uel inscribuntur Titulus quartus Libri vigesimi octavi (Dig. XXVIII 4)...

236 De Vulgari et Pupillari Substitutione libri vigesimi octavi Titulus sextus (Dig. XXVIII 6)...

253 De Conditionibus Institutionum titulus septimus (Dig. XXVIII 7) Et de jure deliberandi. Titulus octavus (Dig. XXVIII 8) ... (264')
... Finis huic tractatui impositus. 10. Julij Ao. 1600.